Sporda Sosyal Kimlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sporda Sosyal Kimlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31078

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sporda Sosyal Kimlik Ölçe?i, bireylerin spor ba?lam?nda bir gruba (tak?m, kulüp veya spor toplulu?u) aidiyet hislerini ve bu aidiyetten türeyen sosyal kimliklerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, orijinal formunun Sosyal Kimlik Kuram? çerçevesinde Türkçeye uyarlanmas?yla olu?turulmu?tur. Bu uyarlama çal??mas?, spor psikolojisi alan?nda sosyal kimli?in etkilerini incelemek için güvenilir ve geçerli bir araç sa?lamay? hedeflemektedir.

Ölçek, Turkay, Yetim ve Sezer taraf?ndan 2018 y?l?nda Türkçeye kazand?r?lm?? olup, spor ortamlar?nda grup içi süreçlerin ve bireysel motivasyonun anla??lmas?na önemli katk?lar sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Kimlik, Spor Psikolojisi, Grup Aidiyeti, Tak?m Kimli?i, Ölçek Uyarlama, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Hikmet Turkay, Ali Ahmet Yetim, P?nar Sezer.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, sporcular?n veya spor takipçilerinin ait olduklar? spor gruplar?yla olan psikolojik ba?lar?n?n gücünü ve niteli?ini belirlemektir. Bu araç, spor ortamlar?nda grup içi süreçlerin (örne?in, motivasyon, i?birli?i, performans) sosyal kimlik taraf?ndan nas?l etkilendi?ini ara?t?rmac?lara sunmak için tasarlanm??t?r.

Uyarlama çal??mas?, uluslararas? alanda kabul görmü? olan sosyal kimlik ölçe?i yap?s?n?n Türk spor kültürüne ve diline uygunlu?unu test etmeyi ve Türkiye'deki akademik çal??malara standart bir ölçüm arac? kazand?rmay? amaçlam??t?r. Ölçek, özellikle sosyal kimli?in spor kat?l?m? ve grup ba?l?l??? üzerindeki etkilerini incelemek isteyen ara?t?rmac?lar için kritik öneme sahiptir.

Yap? (Construct)

Ölçek, bireyin kendini bir sosyal grubun üyesi olarak tan?mlamas? sonucu ortaya ç?kan sosyal kimlik yap?s?n? ölçmektedir. Spor ba?lam?nda bu yap?, genellikle bireyin tak?m?na veya spor kulübüne ne kadar güçlü bir duygusal ve bili?sel ba?l?l?k hissetti?i ile ili?kilidir. Bu ba?l?l?k, bireyin davran??lar?n?, tutumlar?n? ve benlik sayg?s?n? etkileyen merkezi bir rol oynar.

Sosyal Kimlik Kuram?'na göre, bireyler grup üyeli?i üzerinden kendilerine de?er atfederler. Bu ölçek, spor ortam?nda bu özde?le?menin derecesini nicel olarak belirleyerek, grup dinamikleri ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

sporcu psikolojisi aras?ndaki ili?kiyi anlamay? kolayla?t?r?r. Ölçek maddeleri, genellikle ki?inin gruba yönelik duygusal yat?r?m?, gruba ait hissetme düzeyi ve grubun ki?inin benlik alg?s?ndaki merkeziyeti gibi boyutlar? kapsamaktad?r.

Geçerlik

Sporda Sosyal Kimlik Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerlik düzeyini belirlemek amac?yla psikometrik analizler gerçekle?tirilmi?tir. Bu süreçte, ölçe?in orijinal yap?y? Türk örnekleminde de koruyup korumad??? Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir.

DFA sonuçlar?, uyum iyili?i indekslerinin kabul edilebilir düzeylerde oldu?unu ve ölçe?in teorik olarak beklenen faktör yap?s?n? do?rulad???n? göstermektedir. Bu bulgular, ölçe?in spor ba?lam?ndaki sosyal kimlik yap?s?n? kültürel olarak uygun ve geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r. Ayr?ca, ölçe?in içerik geçerli?i, uzman görü?leri al?narak çeviri-geri çeviri süreçleriyle desteklenmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik (tutarl?l?k) çal??malar?, iç tutarl?l?k katsay?lar? ve genellikle test-tekrar test yöntemleri kullan?larak rapor edilmi?tir. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in genel iç tutarl?l???n?n (Cronbach Alfa katsay?s?) yüksek oldu?u ve psikometrik standartlar? kar??lad??? belirlenmi?tir. Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? ölçmede ne kadar birle?ik çal??t???n? gösterir.

Ek olarak, test-tekrar test güvenirlik analizleri, sporcu veya taraftar grubuna belirli bir zaman aral???yla tekrar uyguland???nda ölçek sonuçlar?n?n kararl? oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu, ölçe?in zaman içinde tutarl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Sporda Sosyal Kimlik Ölçe?i'nin yap?sal bütünlü?ünü incelemek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in orijinal formunda tan?mlanan çok boyutlu yap?n?n (örne?in, bili?sel kimlik, duygusal ba?l?l?k) Türk örnekleminde de geçerli olup olmad???n? test etmi?tir.

Analiz sonuçlar?, ölçe?in kuramsal temellerle uyumlu olan bir faktör yap?s?na sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu, ara?t?rmac?lar?n ölçekten elde edilen puanlar? güvenle alt boyutlar baz?nda yorumlayabilmesine olanak tan?r. Faktör yükleri, maddelerin ait olduklar? faktörü yüksek düzeyde temsil etti?ini ortaya koymu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. (Genellikle 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum ?eklinde puanlan?r.)

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal Dil (Büyük olas?l?kla ?ngilizce).

Popülasyon Grubu: Sporcular, Spor Kulübü Üyeleri ve Sporla ?lgili Yeti?kin Popülasyon.

Ya? Grubu: Ergenlik Dönemi ve Üzeri (Yeti?kinler).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, aktif spor yapan veya belirli bir spor grubuna yüksek düzeyde duygusal ba?l?l?k gösteren bireylerden olu?an örneklemler üzerinde test edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Questionnaire).

Anahtar Kelimeler

Sosyal Psikoloji, Sporcu Ba?l?l???, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Grup Dinamikleri, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il (Makalede belirtilmemi?tir).

Kurum E-posta Adresleri: hikmet.turkay1@gazi.edu.tr (Sorumlu Yazar Hikmet Turkay).

Yaz??ma Adresi: Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara, Türkiye (Sorumlu yazar?n kurumu).

?zinler ve Ücretler ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2018 (Türkçe uyarlama makalesinin yay?n y?l?).

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için ölçe?in sorumlu yazar? (Hikmet Turkay) ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. Ticari veya geni? ölçekli uygulamalar için özel izinler gerekebilir.

Makale Ba?lant?s?: Çal??man?n yay?nland??? dergiye ait do?rudan ba?lant?: asosjournal.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

Referanslar

Turkay, H., Yetim, A.A. ve Sezer, P. (2018). Sporda Sosyal Kimlik Ölçe?inin Türkçe'ye uyarlanmas?. The Journal of Academic Social Science, 6(78), 493-504.

Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: sporda-sosyal-kimlik-olcegi-toad.pdf

Sporda Sosyal Kimlik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddelerine yer verilmemi?tir. Ölçek maddeleri ve detayl? puanlama bilgileri için Turkay, Yetim ve Sezer (2018) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM